

ברכת שעשה נסים בחנוכה פורים ופסח

1 משנה ברכות נד, א

מקום שנעשו בו נסים לישראל אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה.

2 שבת כג, א

הרואה נר של חנוכה צריך לברך.

3 מגילה י, ב

ואמר רבי יוחנן מאי דכתיב ולא קרב זה אל זה כל הלילה בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר הקב"ה מעשה ידי טובעין ביס ואתם אומרים שירה.

4 מגילה יד, א

הלל נמי נימא ... רב נחמן אמר קרייתא זו הלילא, רבא אמר בשלמא התם הללו עבדי ה' ולא עבדי פרעה, אלא הכא הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש, אכתי עבדי אחשורוש אנן.

5 מגילה כא, ב

לאחריה מאי מברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם (האל) הרב את ריבנו והדן את דיננו והנוקם את נקמתנו והנפרע לנו מצרינו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם ... האל המושיע.

6 תוס' סוכה מו, א ד"ה הרואה

בשאר מצות כגון אלולב וסוכה לא תקינו לברך לרואה אלא גבי נר חנוכה, משום חביבות הנס, וגם משום שיש כמה בני אדם שאין להם בתים ואין בידם לקיים המצוה.

7 שו"ע או"ח סי' קלט

ח אפילו ברוך ברכת התורה לעצמו ותכף קראוהו לקרות בתורה צריך לחזור ולברך אשר בחר בנו כשקורא בתורה, דמשום כבוד התורה נתקנה כשקורא בצבור.

8 שו"ע או"ח סי' תרעו

ג מי שלא הדליק ואינו עתיד להדליק באותו הלילה וגם אין מדליקין עליו בתוך ביתו כשרואה נר חנוכה מברך שעשה נסים.

9 שוע"ר סי' תפג

ג ברכת אשר גאלנו, שמברך אותה אף בלא כוס, לפי שנתקנה כנגד ברכת שעשה נסים לאבותינו, שמברכין על כל הנסים בלא כוס.

10 שוע"ר סי' תצ

ו לא תקנו חכמים לקרות ההלל אלא בשני ימים טובים הראשונים של פסח אבל לא בחולו של מועד וימים טובים האחרונים שאינן דומים לחולו של מועד של סוכות שתקנו לקרות בו בכל יום לפי שכל יום הוא חלוק בקרבנותיו מיום חבירו ומיום טוב הראשון והרי כל יום הוא כמועד בפני עצמו מה שאין כן בפסח שקרבנות כל הימים הן שוין לקרבנות יום טוב הראשון לפיכך כולן טפלים ליום טוב הראשון ואין שום אחד מהן כמועד בפני עצמו ולא תקנו לקרות ההלל אלא בפרקים דהיינו במועדים שהן באין מזמן לזמן ובהתחלת המועד הוא שתקנו לקרותו.

ז אבל נהגו כל ישראל לקרות ההלל בדילוג בחולו של מועד וימים טובים האחרונים כמו שנהגו בראש חודש.

11 פסקי הסדור סדר קריאת המגילה

כשקורין המגלה בצבור מברכין לאחריה ברכה זו [ברוך כו' הרב את ריבנו וכו'] אבל לא ביחיד.

12 לקוטי טעמים ומנהגים להגש"פ

ברוך כו' אשר גאלנו. ברכה זו היא במקום ברכת שעשה נסים (רש"י בס' האורה. אבודרהם).